

URZĄD STATYSTYCZNY W LUBLINIE

OPRACOWANIA SYGNALNE

Lublin, lipiec 2015 r.

Kontakt: SekretariatUSLUB@stat.gov.pl

Tel. 81 533 20 51, fax 81 533 27 61

Internet: <http://lublin.stat.gov.pl/>

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM W 2014 R.

Badanie budżetów gospodarstw domowych spełnia ważną rolę w analizach poziomu życia ludności. Stanowi podstawowe źródło informacji o rozchodach, spożyciu ilościowym żywności, przychodach oraz o innych aspektach warunków życia określonych grup ludności.

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza szczegółowych informacji o:

- poziomie i strukturze realizowanych wydatków, źródłach pozyskiwania towarów i usług;
- poziomie spożycia podstawowych artykułów żywnościowych w ujęciu ilościowym oraz w przeliczeniu na wartości energetyczne i składniki odżywcze;
- cenach płaconych przez gospodarstwa domowe za wybrane towary i usługi;
- poziomie i źródłach osiągniętych dochodów;
- wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania;
- warunkach mieszkaniowych;
- subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych;
- strukturze demograficzno-społecznej gospodarstw domowych, tj. o liczbie, wieku, płci, wykształceniu, niepełnosprawności, aktywności ekonomicznej osób wchodzących w skład badanego gospodarstwa domowego.

Dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych umożliwiają dokonywanie analiz warunków życia ludności, ocenę wpływu różnych czynników na kształtowanie się poziomu i zróżnicowania sytuacji bytowej podstawowych grup gospodarstw domowych.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych wykorzystywane są m.in. do:

- analizy poziomu i zróżnicowania warunków bytu podstawowych grup społeczno-ekonomicznych gospodarstw domowych oraz przyczyn powodujących to zróżnicowanie;
- analizy poziomu oraz zróżnicowania warunków życia podstawowych grup gospodarstw domowych w ujęciu dynamicznym;
- tworzenia wag służących do obliczania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych, a tym samym pośrednio do rewaloryzacji rent i emerytur oraz innych świadczeń społecznych;
- ustalania poziomu minimalnego wynagrodzenia;
- szacowania obciążeń podatkowych gospodarstw domowych oraz analiz pomocniczych przy ustalaniu świadczeń społecznych;
- badania spożycia naturalnego;
- badania ubóstwa;
- badania poziomu oraz zachodzących zmian w dochodach nominalnych i realnych poszczególnych grup gospodarstw domowych;
- szczegółowych badań rynku konsumpcyjnego, opracowań prognostycznych oraz innych analiz ekonomicznych;
- badań socjologicznych i innych o charakterze monograficznym.

Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą reprezentacyjną, która daje możliwość uogólnienia, z określoną precyzją, uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe w kraju.

Zastosowana od 1993 r. miesięczna rotacja gospodarstw domowych oznacza, że w ciągu roku w każdym miesiącu podejmują badanie inne gospodarstwa domowe. Każde z nich prowadzi przez miesiąc zapisy rozchodów, spożycia ilościowego i przychodów w specjalnych książeczkach budżetowych.

Badanie budżetów prowadzone jest przez ankietatorów, którzy są pracownikami urzędów statystycznych w województwach.

Badanie budżetów gospodarstw domowych realizowane jest w każdym miesiącu, w 2014 roku w województwie lubelskim w 86 terenowych punktach badań (w 2076 gospodarstwach domowych), w całym kraju w 37215 gospodarstwach domowych.

W 2014 r. w porównaniu do lat poprzednich w województwie lubelskim poprawiła się sytuacja materialna gospodarstw domowych. Osiągnęły one wyższe dochody, były też lepiej wyposażone w dobra trwałego użytkowania nowej generacji.

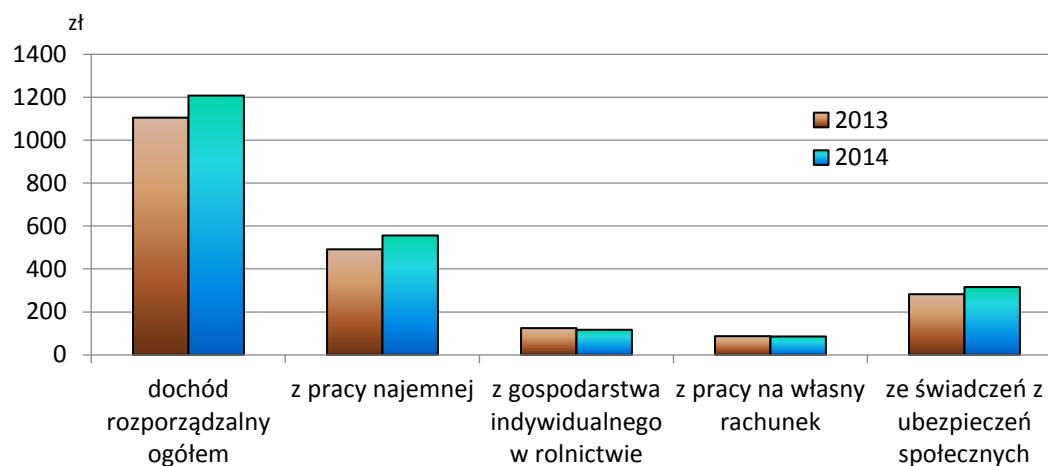
Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwie domowym

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
POLSKA			
Dochód rozporządzalny (zł)	1278,42	1299,07	1340,44
Wydatki (zł)	1050,78	1061,7	1078,74
Udział wydatków w dochodzie (%)	82,2	81,7	80,5
WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE			
Dochód rozporządzalny (zł)	1056,45	1105,58	1208,35
Wydatki (zł)	917,94	929,11	982,13
Udział wydatków w dochodzie (%)	86,9	84,0	81,3

Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim w 2014 r. wyniosła 2,84 (Polska – 2,73), w tym: pracujących – 1,14 (1,09); pobierających świadczenia społeczne – 0,87 (0,78), w tym emerytury i renty – 0,75 (0,67); pozostających na utrzymaniu – 0,76 (0,79).

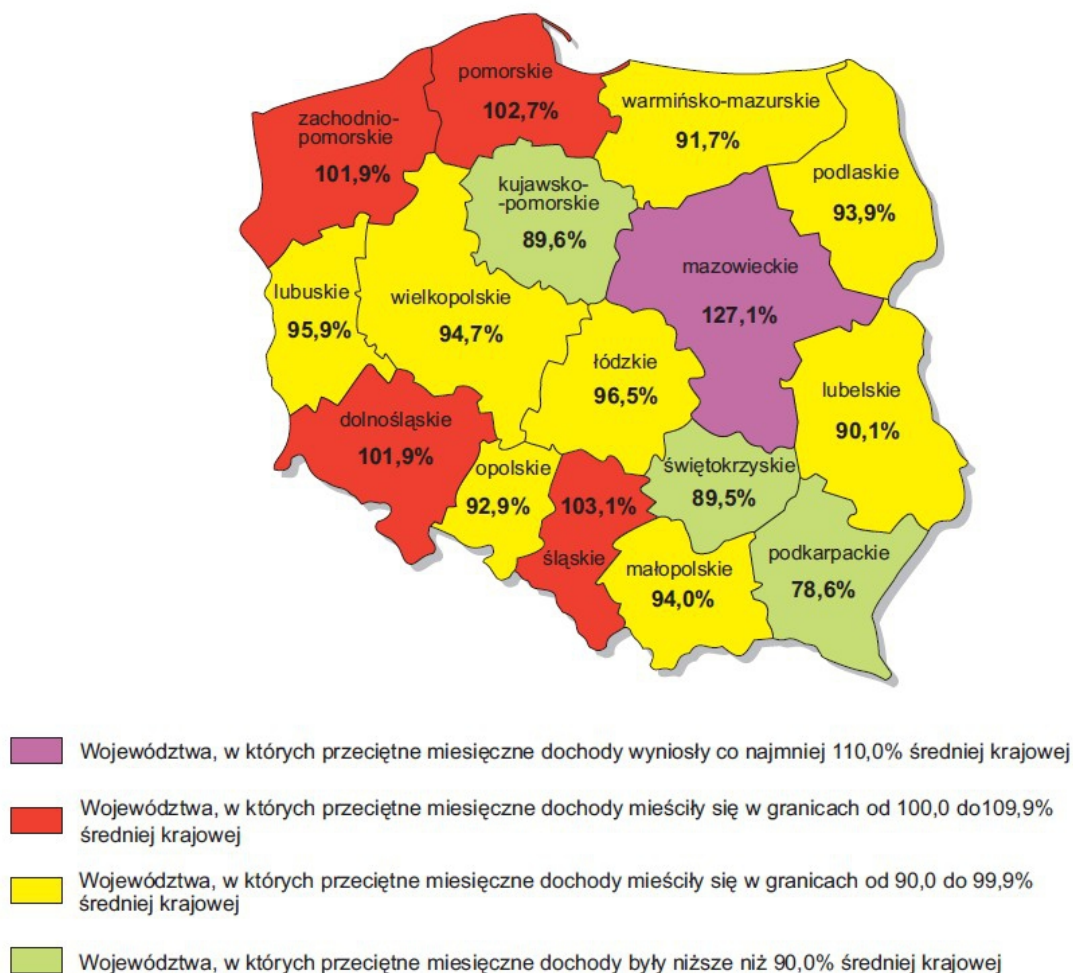
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę kształtował się w 2014 r. na poziomie 1208 zł (średnio w Polsce 1340 zł) i był wyższy o 9,3% w porównaniu z 2013 r., w tym z pracy najemnej wyniósł 556 zł (średnio w Polsce 724 zł) i był wyższy o 13,1% w stosunku do 2013 r., z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie 116,88 zł (44,65 zł) i był niższy o 6,3%, z pracy na własny rachunek 85,67 zł (114,51 zł) – również niższy o 1,7%.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w województwie lubelskim w gospodarstwach domowych

W 2014 roku w województwie lubelskim dochód rozporządzalny na 1 osobę stanowił 90,1% średniej krajowej.

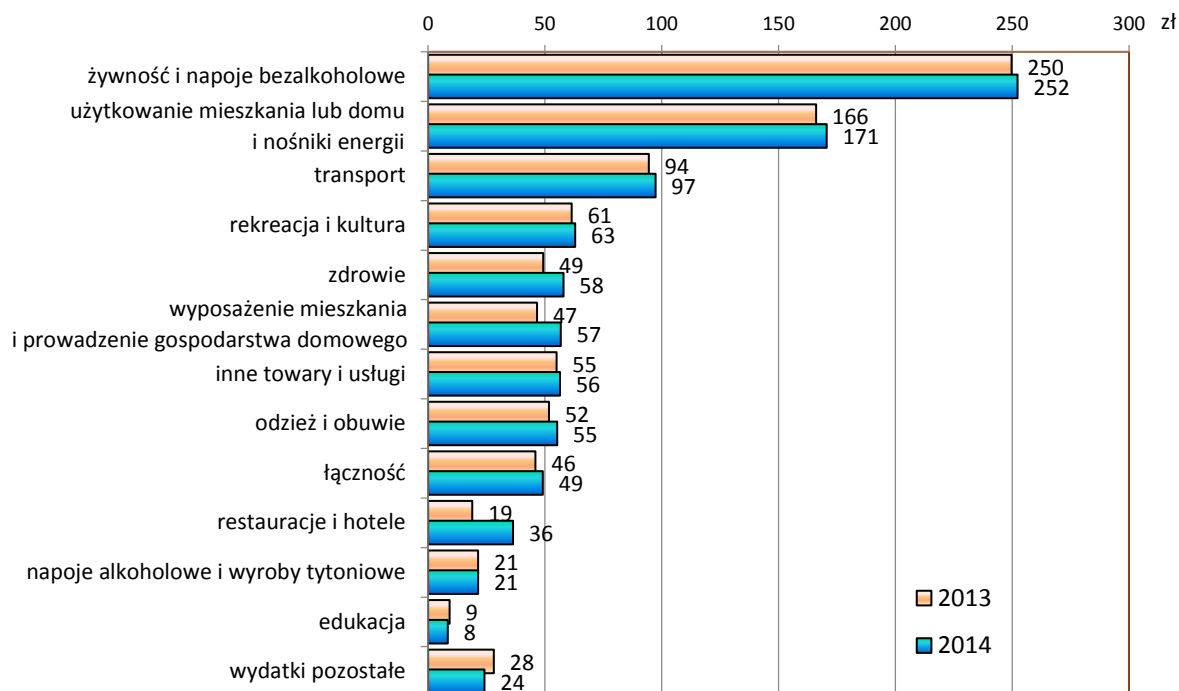
Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100) w 2014 r.

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim w 2014 r. wyniosły 982 zł (średnio w Polsce 1079 zł). Były one realnie wyższe o 5,7% od wydatków ponoszonych w 2013 roku i stanowiły 81,3% dochodów. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne wyniosły średnio 933 zł (średnio w Polsce 1032 zł) i były realnie wyższe o 6,2% w stosunku do 2013 r.

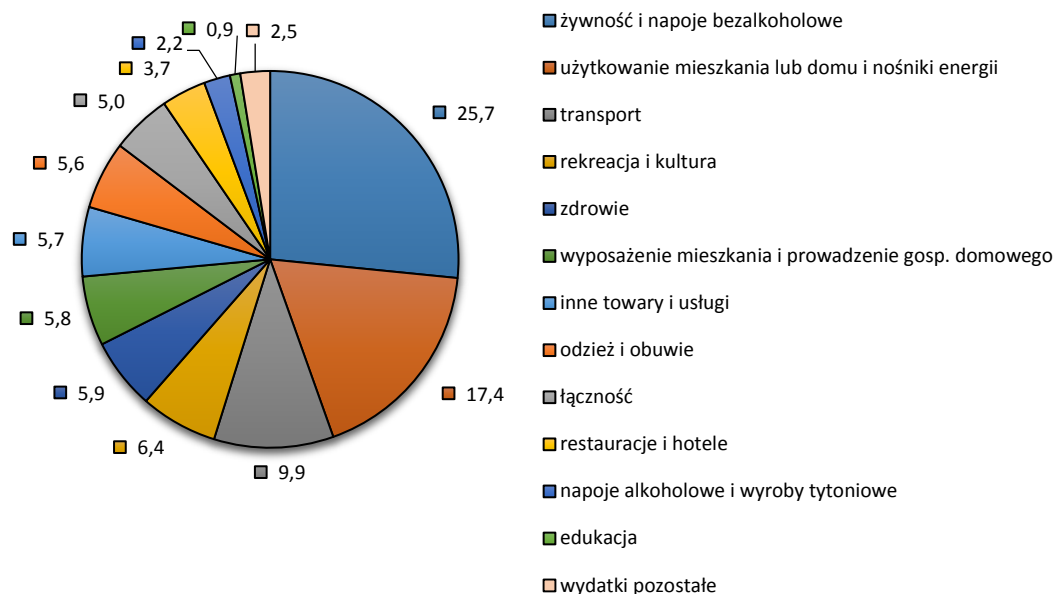
W 2014 r. wzrost wydatków na 1 osobę w gospodarstwie domowym w porównaniu z 2013r. wystąpił prawie we wszystkich grupach. Najwyższą dynamikę, wobec sytuacji sprzed roku, odnotowano w przypadku wydatków na restauracje i hotele (o 92,3%). Zmniejszenie wydatków odnotowano natomiast dwóch grupach, tj. na edukację oraz pozostałe wydatki (mniejsze odpowiednio o 8,5% i 14,3%).

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim

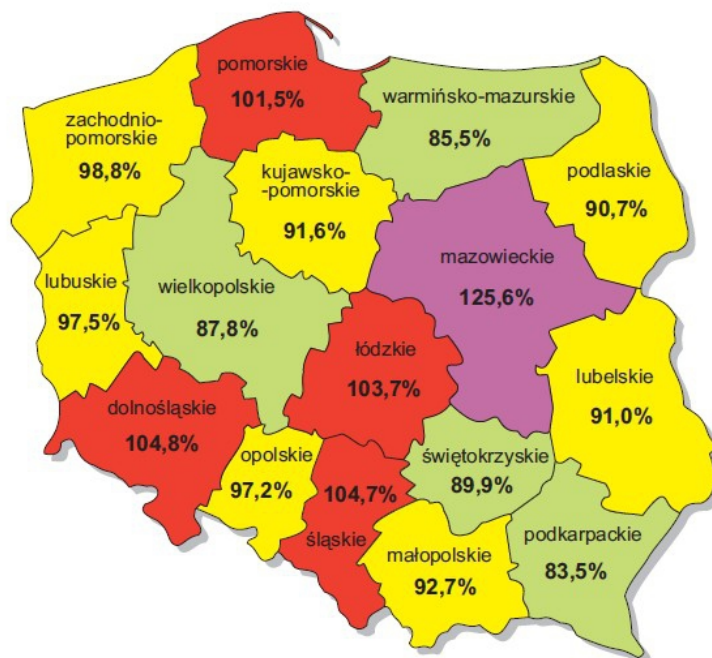
W 2014 r. w województwie lubelskim gospodarstwa domowe nieco ponad jedną czwartą swoich wydatków przeznaczały na żywność i napoje bezalkoholowe (25,7% wobec 26,9% w 2013 r.). Ważną pozycję w wydatkach gospodarstw domowych stanowiły również wydatki na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (17,4%, były one mniejsze o 0,5 p. proc. w stosunku do 2013 r.).

Struktura wydatków gospodarstw domowych w województwie lubelskim w 2014 r. (w %)

W 2014 roku w województwie lubelskim wydatki na 1 osobę stanowiły 91,0% średniej krajowej.

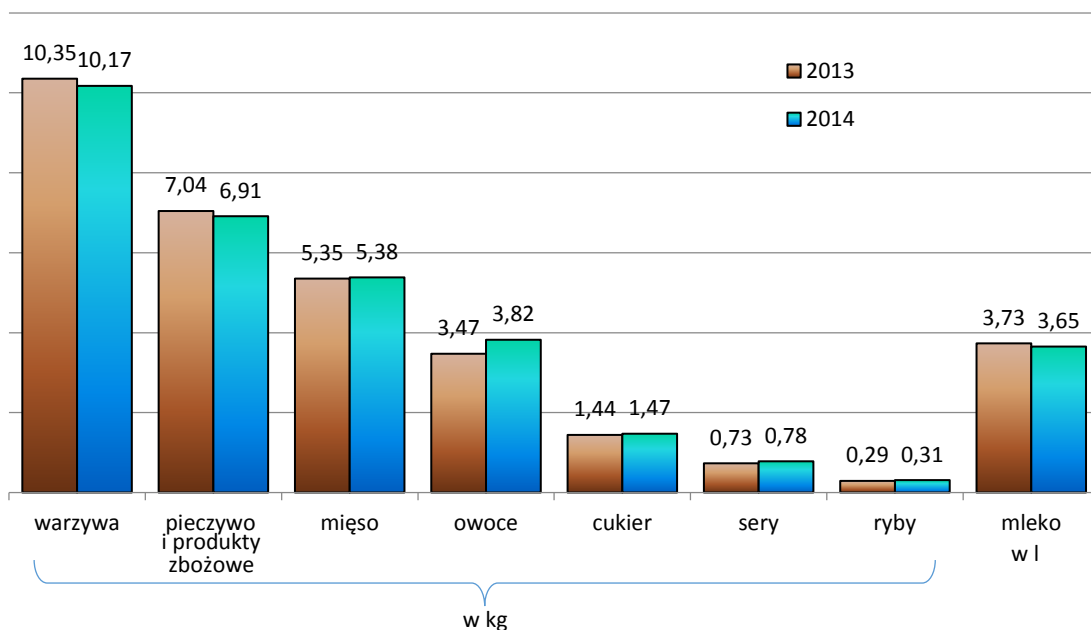
Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100) w 2014 r.

- Województwa, w których przeciętne miesięczne wydatki wyniosły co najmniej 110,0% średniej krajowej
- Województwa, w których przeciętne miesięczne wydatki mieściły się w granicach od 100,0 do 109,9% średniej krajowej
- Województwa, w których przeciętne miesięczne wydatki mieściły się w granicach od 90,0 do 99,9% średniej krajowej
- Województwa, w których przeciętne miesięczne wydatki były niższe niż 90,0% średniej krajowej

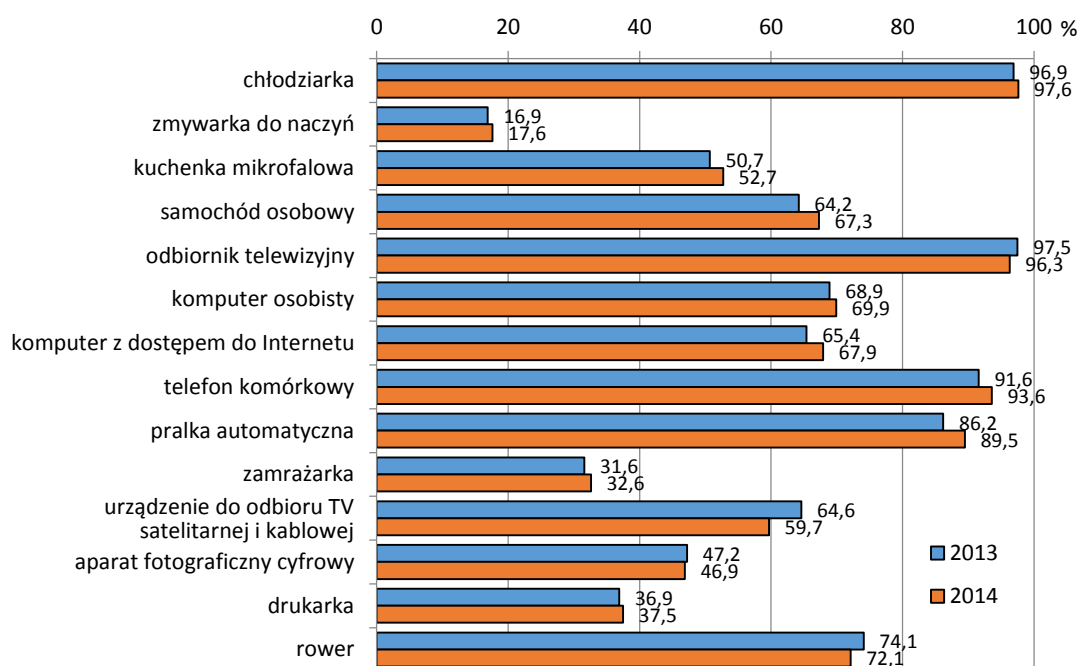
W porównaniu do 2013 r. zaobserwowano nieznaczne zmiany w zakresie struktury przeciętnego miesięcznego spożycia podstawowych artykułów żywnościowych na 1 osobę. W 2014 r. zmniejszyło się spożycie pieczywa (o 1,85%) i warzyw (o 1,74%). Wzrosło natomiast spożycie owoców (o 10,1%), cukru (o 2,1%) oraz mięsa surowego (o 0,6%).

Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w województwie lubelskim

W roku 2014 w stosunku do roku poprzedniego nastąpiła poprawa **wyposażenia gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania**. Odnotowano, podobnie jak w roku 2013, wysoką dynamikę wzrostu wyposażenia gospodarstw domowych w telewizor plazmowy lub ciekłokrystaliczny i zmywarkę do naczyń. Poprawa wystąpiła również w przypadku takich przedmiotów trwałego użytkowania jak: komputer z dostępem do Internetu, w tym z dostępem szerokopasmowym, telefon komórkowy (smartfon), motocykl, skuter, motorower, samochód osobowy, kuchenka mikrofalowa, pralka automatyczna.

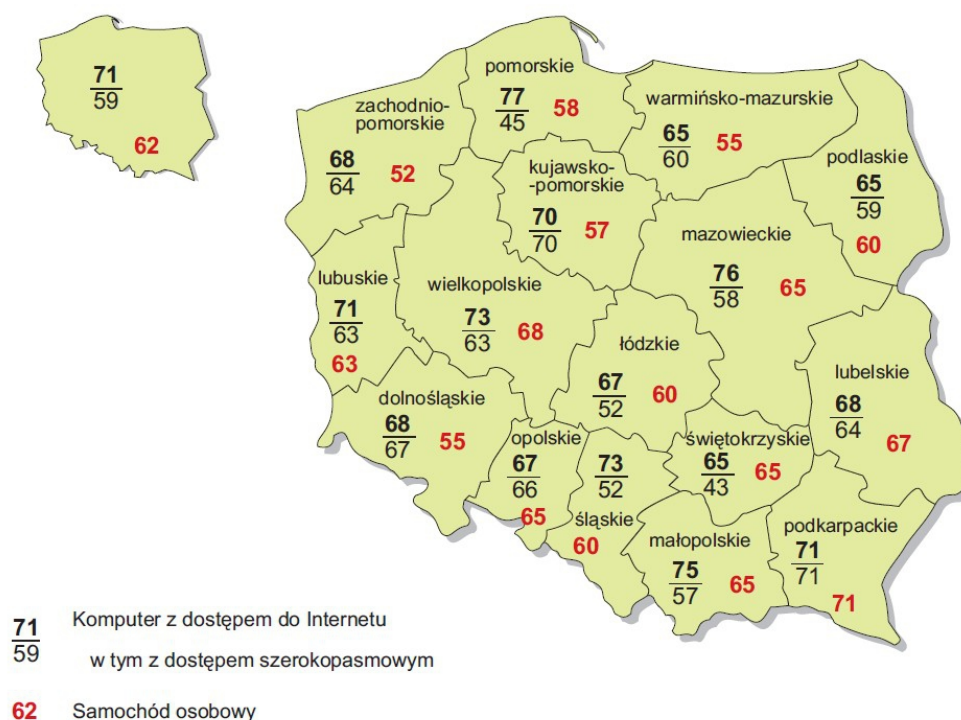
Wyposażenie gospodarstw domowych w województwie lubelskim w wybrane dobra trwałego użytkowania

Wraz z poprawą wyposażenia gospodarstw domowych w urządzenia zaawansowane technologicznie zmniejszała się liczba używanych przez nie urządzeń tzw. starej generacji, tj. odbiorniki kineskopowe, odtwarzacz DVD oraz pralki i wirówki elektryczne, a także wyposażenia w komputery bez dostępu do Internetu.

Wystąpiły znaczące różnice w wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania w poszczególnych województwach. Od kilku już lat liderami pod względem wyposażenia w komputer z dostępem do Internetu są województwa: pomorskie, mazowieckie, małopolskie, śląskie, i wielkopolskie. W tych pięciu województwach dostęp do Internetu nie był jednak równoznaczny z dostępem szerokopasmowym. Z kolei najwyższy wskaźnik dostępu do Internetu szerokopasmowego już od kilku lat występuje w województwach: podkarpackim, kujawsko-pomorskim, opolskim i dolnośląskim. Natomiast najlepiej wyposażone w samochody osobowe były gospodarstwa domowe z województw: podkarpackiego, wielkopolskiego, lubelskiego oraz małopolskiego.

Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane dobra trwałego użytkowania według województw w 2014 r. (w %)

W Polsce w 2014 roku swoją **sytuację materialną** jako raczej dobrą albo bardzo dobrą postrzegало 27,1% gospodarstw domowych, a tylko 17,8% jako raczej złą albo złą. Są to wyniki nieco lepsze niż w 2013 r. (odpowiednio 22,7% i 20,5%). Najlepiej oceniały swoją sytuację materialną (bardzo dobrze lub raczej dobrze) gospodarstwa domowe pracujących na własny rachunek (48,7%, w 2013 r. 42,0%) oraz

gospodarstwa domowe pracowników (30,3%, w 2013 r. 25,5%). Największy odsetek ocen złych lub raczej złych odnotowano wśród gospodarstw domowych rencistów (37,4%), jednakże jest to wynik o 4,1 p. proc niższy niż w 2013 r.

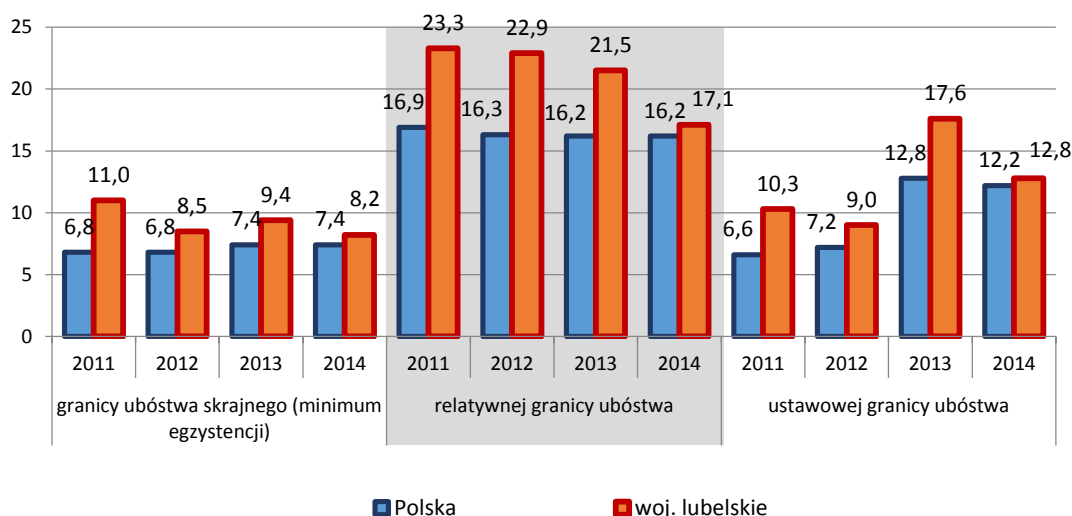
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem

Stopa ubóstwa jest to odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa.

Przyjęte granice ubóstwa ekonomicznego:

- Poziom minimum egzystencji, przyjmowany jako granica ubóstwa skrajnego. Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.
- Ustawowa granica ubóstwa (próg interwencji socjalnej), określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.
- Relatywna granica ubóstwa, określoną jako 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych (obliczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych).

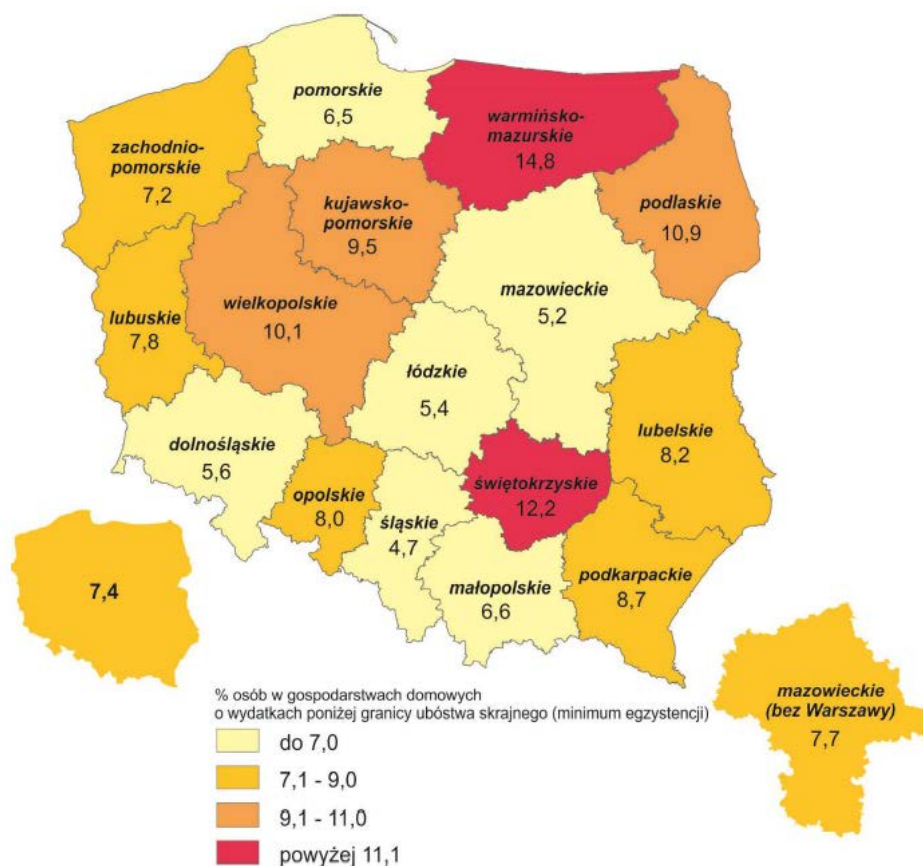
**Zasięg ubóstwa w województwie lubelskim
(% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy)**

Wyraźne jest zróżnicowanie zasięgu skrajnego ubóstwa w poszczególnych województwach, kształtującego się na poziomie od ok. 5% do ok. 15%. Najwyższą stopę ubóstwa skrajnego odnotowano w województwach charakteryzujących się wysokimi stopami bezrobocia, dużym udziałem pracujących w sektorze rolnym oraz niskimi wynagrodzeniami w stosunku do przeciętnych w kraju. Należy jednak pamiętać, że zróżnicowania w obrębie samych województw są wyższe niż pomiędzy poszczególnymi województwami.

Zasięg ubóstwa skrajnego według województw w % osób w gospodarstwach domowych w 2014 r.

W notatce wykorzystano mapy z opracowań GUS: „Sytuacja gospodarstw domowych w 2014 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych” oraz „Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w 2014 r.”.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

Opracowanie merytoryczne – Małgorzata Kaźmierska – Wydział Badań Ankietowych
Grafika i opracowanie techniczne – Elżbieta Sochacka – Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych